

Ulica grada Vukovara 37
10 000 Zagreb

(0)1. 63.22.111

(0)1. 63.21.534

www.hep.hr

HRVATSKI SABOR
Odbor za gospodarstvo
n/r g. Žarko Tušek
Trg Sv. Marka 6
10000 Zagreb

■ NAŠ BROJ: M-258/2023MB

■ VAŠ BROJ: KLASA: 307-01/23-01/3,
■ URBROJ: 6521-6-23-1

■ DATUM: 11. srpnja 2023.

■ **PREDMET: Značajno pozitivno odstupanje na tržištu plina u Republici Hrvatskoj**
■ – očitovanje, dostavlja se

Poštovani gospodine Tušek,

shodno Vašem dopisu od dana 6. srpnja 2023. godine, KLASA: 307-01/23-01/3, URBROJ: 6521-6-23-1, u kojem se traži dostava očitovanja o aktivnostima iz nadležnosti Hrvatske elektroprivrede d.d. vezanim uz značajno pozitivno odstupanje na tržištu plina u Republici Hrvatskoj te mogućnostima/zaprekama u postupanju ovim putem Vam u nastavku dostavljamo traženo očitovanje.

ZAKONSKA REGULATIVA

Vlada Republike Hrvatske (dalje: Vlada RH) je dana 8. rujna 2022. donijela *Uredbu o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 104/22* (dalje: Uredba NN 104/22) koja je stupila na snagu 9. rujna 2022.

Dana 14. rujna 2022. Vlada RH donijela je *Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 106/22* (dalje: Uredba NN 106/22) koja je stupila na snagu 15. rujna 2022. Uredbom NN 106/22 je propisano kako je proizvođač prirodnog plina INA – Industrija nafte d.d. (dalje: INA d.d.), u razdoblju od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2024., dužan cjelokupni proizvedeni prirodni plin u Republici Hrvatskoj (dalje: RH) prodati Hrvatskoj elektroprivredi d.d. (dalje: HEP d.d.) po cijeni od 41,00 EUR/MWh, a s ciljem osiguranja zaliha te povećanja raspoloživosti prirodnog plina u RH. Predmetni plin preuzet od INA d.d., HEP d.d. je dužan isporučivati za potrebe sljedećih kategorija kupaca propisanih Uredbom NN 106/22: distributeri plina u svrhu namirenja gubitaka, kupci toplinske energije iz samostalnog toplinskog sustava, kupci kategorije kućanstvo koji koriste javnu uslugu te kupci kategorije poduzetništvo iz članka 2. stavka 3. Uredbe NN 104/22.

Dana 19. listopada 2022. Vlada RH je donijela *Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 121/22* koja je stupila na snagu 19. listopada 2022. te je istom propisano kako će HEP d.d. u slučaju viškova plina nastalih provedbom Uredbe NN 106/22, predmetni plin skladištiti u Podzemno skladište plina d.o.o. u skladu s tehničko-tehnološkim mogućnostima skladišta.

Na temelju članka 5.a Uredbe NN 106/22, Vlada RH je 19. listopada 2022. donijela *Odluku o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina NN 122/22* (dalje: Odluka NN 122/22) koja je stupila na snagu 21. listopada 2022. Navedenom Odlukom NN 122/22 definirane su količine plina za pojedine kategorije kupaca i cijene po kojima je HEP d.d. dužan prodavati plin te je propisana obveza isporuke plina od 1. listopada 2022. Važno je naglasiti kako je Odluka NN 122/22 donesena s retroaktivnom primjenom te HEP d.d. većim dijelom listopada 2022. nije raspolagao informacijom o cijenama i količinama plina koje je potrebno isporučiti kupcima definiranim Uredbom NN 106/22.

Vlada RH 29. prosinca 2022. je donijela *Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 156/22* koja je stupila na snagu 1. siječnja 2023.

Dana 16. ožujka 2023. Vlada RH je donijela novu *Uredbu o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 31/23* (dalje: *Uredba NN 31/23*) koja je stupila na snagu 1. travnja 2023.

Uredbom NN 31/23 je propisano kako je HEP d.d. dužan isporučivati plin preuzet od INA d.d. sljedećim kategorijama kupaca: za potrebe distributera plina u svrhu namirenja gubitaka za distribuciju plina, operatora transportnog sustava u svrhu namirenja gubitaka plina u transportnom sustavu i za pogonsku potrošnju tehnoloških objekata transportnog sustava, kupaca toplinske energije iz samostalnog toplinskog sustava, javnu uslugu za potrebu kupaca iz kategorije kućanstvo te za kupce plina iz kategorije poduzetništvo iz članka 3. stavka 3. Uredbe NN 31/23. Predmetnom Uredbom NN 31/23 je propisano kako će se cijena po kojoj će INA d.d. prodavati plin HEP d.d. odrediti u iznosu određenom iznosom nabavke plina sukladno Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu koja se primjenjuje za razdoblje od 1. travnja 2023. do 31. ožujka 2024. Prema navedenoj Metodologiji cijena po kojoj HEP d.d. kupuje plin za potrebe kupaca definiranih Uredbom NN 31/23 iznosi 47,60 EUR/MWh, a primjenjuje se od 1. lipnja 2023. Također, predmetnom Uredbom NN 31/23 propisano je kako će Vlada RH na prijedlog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja do 30. travnja 2023. donijeti Odluku o raspodjeli kapaciteta plina te cijeni plina po kojoj je HEP d.d. dužan prodavati predmetni plin. Važno je naglasiti kako predmetna Odluka nije donesena.

Vlada RH 6. srpnja 2023. je donijela *Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 74/23* (dalje: *Uredba 74/23*) koja je stupila na snagu 7. srpnja 2023. Predmetnom Uredbom NN 74/23 je propisan prestanak isporuke plina od INA d.d. prema HEP d.d. te nastavak isporuke plina od strane HEP d.d. za potrebe: distributera plina u svrhu namirenja gubitaka za distribuciju plina, operatora transportnog sustava u svrhu namirenja gubitaka plina u transportnom sustavu i za pogonsku potrošnju tehnoloških objekata transportnog sustava, kupaca toplinske energije iz samostalnog toplinskog sustava, javnu uslugu za potrebu kupaca iz kategorije kućanstvo te za kupce plina iz kategorije poduzetništvo iz članka 3. stavka 3. Uredbe NN 74/23. Također, Uredbom NN 74/23 definirane su cijene po kojima je HEP d.d. dužan prodavati plin pojedinim kategorijama kupaca.

ODLUKE SKUPŠTINE HEP d.d.

Glavna skupština HEP d.d. donijela je 29. rujna 2022. Odluku kojom se utvrđuje postojanje potrebe za osiguranje provedbe Uredbe NN 104/22 i NN106/22.

Također, Glavna skupština HEP d.d. donijela je 3. travnja 2023. Odluku kojom se utvrđuje postojanje potrebe za osiguranje provedbe Uredbe NN 31/23.

ZALIHA REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljem Naloga kriznog tima odgovornog za provedbu plana intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom RH (dalje: Krizni tim) korisnicima sustava skladišta plina, operatoru sustava skladišta plina i operatoru transportnog sustava za osiguranje zaliha plina na teritoriju RH (dalje: Zaliha RH) za razdoblje od lipnja 2022. do 1. travnja 2023. (klasa: 391-01/22-01/159; urbroj: 517-07-2-1-22-17) (dalje: Nalog), korisnici skladišta prepustili su kapacitete PSP u iznosu od 2.885,7 GWh odnosno 52 standardna paketa skladišnog kapaciteta (dalje: SBU) čime je osiguran volumen PSP u koji će se pohraniti Zaliha RH. Od navedenog volumena, HEP d.d. je za formiranje Zalihe RH prepustio kapacitet u iznosu od 10 SBU odnosno 554,9 GWh.

Vlada RH je dana 3. lipnja 2022. donijela *Odluku o osiguranju zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske NN 63/22* (dalje: Odluka NN 63/22) kojom je zadužila HEP d.d. za osiguranje količine plina u iznosu od 270,83 milijuna m³ koju je bilo potrebno utisnuti u podzemno skladište plina (dalje: PSP) u svrhu formiranja Zalihe RH.

HEP d.d. je proveo Odluku NN 63/22 te zapunio Zalihu RH sukladno krivulji punjenja određenoj od strane Kriznog tima. Dana 1. listopada 2023. zaliha RH iznosila je 2.678,6 GWh, odnosno zapunjeno je 92,8% volumena PSP predviđenog za pohranjivanje Zalihe RH. Predmetnom količinom plina iz Zalihe RH, HEP d.d. smije raspolagati isključivo po nalogu Kriznog tima na čelu s ministrom gospodarstva i održivog razvoja.

Kako je važenje Odluke NN 63/22, odnosno Naloga bilo određeno do 1. travnja 2023., HEP d.d. je planirao da će od 1. travnja 2023. za vlastite potrebe koristiti 10 SBU volumena koji je prepustio za formiranje zalihe RH, čime bi raspolagao s ukupnim volumenom od 20 SBU odnosno 1.109,9 GWh.

Vlada RH je 30. ožujka 2023. donijela *Odluku o osiguranju zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske za ogrjevnu sezonu 2023./2024. NN 37/23* (dalje: Odluka NN 37/23) koja je stupila na snagu 31. ožujka 2023. te je istom propisano kako skladišni kapaciteti prepušteni od strane korisnika PSP ostaju za potrebe Zalihe RH do 31. ožujka 2024. Sukladno Odluci NN 37/23, HEP d.d. je nakon 31. ožujka 2023. ostao bez mogućnosti raspolaganja s volumenom PSP u iznosu od 10 SBU, odnosno 554,9 GWh.

PODZEMNO SKLADIŠTE PLINA

Ukupni raspoloživi volumen podzemnog skladišta plina Okoli iznosi 86 SBU što odgovara volumenu od 4.772,5 GWh. HEP d.d. raspolaže s ukupno 62 SBU što predstavlja volumen PSP u iznosu 3.440,6 GWh, dok ostali korisnici raspolažu s 24 SBU odnosno 1.331,9 GWh volumena PSP.

Od navedenih 62 SBU kojima raspolaže HEP d.d., sukladno Odluci NN 63/22 i NN 37/23 HEP d.d. raspolaže s 52 SBU odnosno volumenom PSP u iznosu od 2.885,7 GWh u kojem je u ljeto 2022. pohranjena Zaliha plina RH u iznosu od 2.678,6 GWh. Time je zapunjeno 92,8% volumena PSP predviđenog za pohranjivanje Zalihe RH.

Preostalih 10 SBU odnosno 554,9 GWh, HEP d.d. koristi za vlastite potrebe, u svrhu vođenja plinskog portfelja HEP grupe. Pritom je bitno napomenuti kako je HEP d.d. za razdoblje od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2026. zakupio 20 SBU odnosno volumen u iznosu od 1.109,9 GWh. HEP d.d. je za razdoblje od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. prepustio 10 SBU (554,9 GWh) u svrhu oslobađanja volumena skladišta za potrebe formiranja Zalihe RH te za predmetno razdoblje planira koristiti 10 SBU (554,9 GWh) od ukupno 20 SBU. Za razdoblje od 1. travnja 2023. do 31. ožujka 2024., uvažavajući navedeno, HEP d.d. je sukladno svojim planovima izvršio nabavu plina za osiguravanje opskrbe svojih kupaca, proizvodnju električne energije te za popunjavanje 20 SBU kojima raspolaže sukladno krivulji punjenja određenoj od strane Kriznog tima. Obzirom da je Vlada RH dana 31. ožujka 2023. donijela Odluku NN 37/23 kojom se korištenje skladišnog kapaciteta predviđenog za Zalihu RH produžuje do 31. ožujka 2024., HEP d.d. nije bio u mogućnosti raspolagati sa svih 20 SBU.

ISPORUČENE KOLIČINE

Temeljem Uredbe NN 106/22 i Odluke NN 122/22, 15. studenog 2022. sklopljen je ugovor između proizvođača prirodnog plina INA d.d. i HEP d.d. Temeljem navedenog ugovora HEP d.d. je izdao instrument osiguranja plaćanja, zadužnicu, u iznosu od 220 mil. kuna. Također, sklopljeni su ugovori o opskrbi plinom s kupcima. Predmetnim ugovorima definirane su količine plina koje HEP d.d. preuzima od INA d.d. te predaje kupcima.

PODUZETE MJERE

U nastavku su opisane radnje i poduzete mjere od strane HEP d.d. u svrhu zbrinjavanja viškova plina nastalih provedbom Uredbe NN 106/22 i NN 31/23 te Odluke NN 122/22.

A. REKLASIFIKACIJA U PLINSKI JASTUK

Dio viškova plina u iznosu od 607,5 GWh reklasificiran je na PSP odnosno pohranjen je na dijelu skladišta kojim raspolaže Podzemno skladište plina d.o.o. (dalje: PSP d.o.o.). Prema informacijama dobivenim od PSP d.o.o., provođenje daljnje reklasifikacije plina nije bilo moguće zbog tehničko-tehnoloških ograničenja PSP.

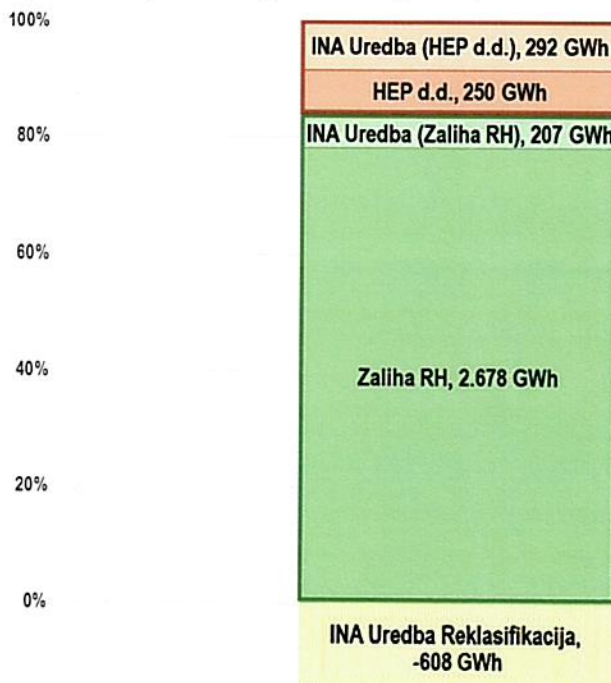
B. POHRANJIVANJE NA PSP

HEP d.d. je viškove plina zbrinuo na slobodnom dijelu volumena PSP predviđenog za pohranjivanje Zalihe RH te na slobodnom dijelu volumena PSP koji HEP d.d. koristi za vlastite potrebe.

Viškovi plina zbrinuti na dijelu PSP predviđenom za pohranjivanje Zalihe RH iznose 207 GWh, dok viškovi plina zbrinuti na dijelu PSP koji HEP koristi za vlastite potrebe iznose 292 GWh.

Na Slici 1. prikazana je struktura zapunjenosti dijela PSP kojim raspolaže HEP d.d. za Zalihu RH (52 SBU) te za vlastite potrebe (10 SBU) iz čega je vidljivo kako je viškovima plina na dan 5. lipnja 2023. zapunjen sav raspoloživi volumen.

Slika 1. Zbrinjavanje viškova plina na dijelu PSP kojim raspolaže HEP d.d.

Više od 50% od 10 SBU kojima HEP d.d. raspolaže za vlastite potrebe zapunjeno je viškovima plina, a ostatak čini plin koji HEP koristi za svakodnevne potrebe upravljanja plinskim portfeljem HEP grupe (za potrebe kupaca HEP Plin d.o.o. i za rad vlastitih termoenergetskih postrojenja).

Količina plina uskladištena iz portfelja HEP grupe čini samo 6-7% ukupnog raspoloživog volumena PSP kojim raspolaže HEP d.d. te njegova prodaja ne bi imala utjecaj na viškove plina koje HEP d.d. preuzima od INA d.d. niti bi bila poslovno i strateški odgovorna obzirom na njegovu namjenu.

Dakle, bilo bi poslovno neodgovorno, a sa stajališta regulative neprihvatljivo, da se HEP d.d. dijela vlastitih količina plina, nabavljenih na tržištu i uskladištenih u skladišnom prostoru zakupljenom za tu svrhu, rješavao na bilo koji drugi način (i tako potencijalno oslobodio kapacitet za plin koji je preuzimao od INA d.d.) osim u svrhe za koje je taj plin namijenjen. Naime, HEP d.d. kao drugi najveći opskrbljivač plinom u obvezi javne usluge u RH te kao zajamčeni opskrbljivač, a oboje sukladno odlukama HERA, dužan je pravovremeno osigurati i imati potrebne količine plina da bi mogao nesmetano ispunjavati dodijeljene mu obveze.

Unatoč informiranju i upozoravanju resornog Ministarstva kako će se krajem travnja zapuniti svi raspoloživi skladišni kapaciteti s kojima raspolaže HEP d.d., omogućili smo produžetak navedenog roka za zapunjavanje skladišta za više od mjesec dana tako što su viškovi plina skladišteni u dijelu skladišta koje HEP koristi za vlastite operativne potrebe (potrebe rada elektrana).

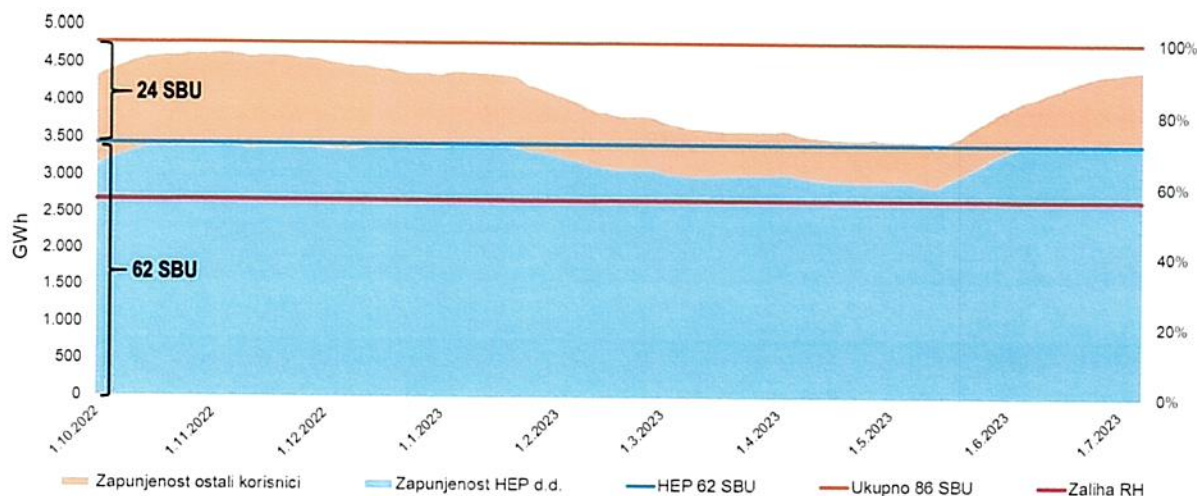
Uz sve poduzete raspoložive mjere zbrinjavanja viškova plina (reklasifikacija količina plina, pohranjivanje plina na dijelu PSP predviđenom za Zalihu RH te na dijelu PSP kojim raspolaže HEP d.d. za vlastite potrebe), u skladu s Uredbom NN 106/22 i NN 31/23 te Odlukom NN, dana 5. lipnja 2023. svi dostupni skladišni kapaciteti su bili maksimalno zapunjeni. Stanje zapunjenosti PSP na dan 5. lipnja 2023. prikazano je u Tablici 1.

Tablica 1. Stanje zapunjenosti PSP na dan 5. lipnja 2023.

[MWh]	Broj SBU	Zakupljeni volumen	Stanje skladišta	Povlačenje	Utiskivanje	Zapunjenost skladišta
BS HEP d.d.	10	554.939	554.939			
			263.806	HEP	-2.307	
			291.133	Uredba		12.354
ZALIHA RH + INA Uredba	52	2.885.683	2.885.683			
			2.678.624	ZALIHA RH	0	0
			207.059	Uredba		
UKUPNO HEP d.d.	62	3.440.622	3.440.622	-2.307	12.354	100,00%
Ostali korisnici	24	1.331.853	595.472	0	9.950	44,71%
UKUPNO	86	4.772.475	4.036.094	-2.307	22.304	84,57%
ZALIHA RH	52	2.885.683	2.678.624	0	0	92,82%
INA Uredba			498.192	0	12.354	
Reklasifikacija			607.500			
UKUPNO: Viškovi Uredba			1.105.692			

U Dijagramu 1. u nastavku prikazana je krivulja zapunjenosti PSP za razdoblje od 1. listopada 2022. do 7. srpnja 2023. iz koje je vidljivo kako dana 5. lipnja 2023. dolazi do potpunog zapunjavanja dijela PSP kojim raspolaže HEP d.d. za Zalihu RH i za vlastite potrebe te kako u razdoblju nakon 5. lipnja 2023. više nije bilo moguće viškove plina pohranjivati u PSP.

Dijagram 1. Krivulja zapunjenosti PSP u razdoblju od 1. listopada 2022. do 7. srpnja 2023.

Obzirom kako Uredbom NN 106/22, NN 121/22 i NN 31/23 i Odlukom NN 122/22 nije drugačije propisano, HEP d.d. ni na koji drugi način nije mogao zbrinuti viškove plina nastale po zapunjavanju skladišnih kapaciteta nakon 5. lipnja 2023., osim ostavljanjem istih u transportnom sustavu. Uslijed viškova plina u transportnom sustavu Plinacro d.o.o. aktivira negativnu energiju uravnoteženja putem platforme kojom upravlja operator tržišta energije HROTE d.o.o., uzimajući u obzir ponude prema najvišoj ponuđenoj cijeni. Aktivacijom negativne energije uravnoteženja formira se marginalna prodajna cijena za dan trgovanja prema kojoj se voditeljima bilančnih skupina nadoknađuju pozitivna odstupanja za predmetni plinski dan. Pritom je važno napomenuti kako na izrazito niske marginalne prodajne cijene formirane u lipnju 2023., HEP d.d. nije mogao utjecati budući da se iste formiraju mehanizmom propisanim Pravilima o organizaciji tržišta plina NN 50/18 i NN 154/22.

C. KONTINUIRANO IZVJEŠTAVANJE MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Ističemo kako je o viškovima plina HEP d.d. opetovano informirao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja što je vidljivo iz dopisa od početka godine prikazanih u Tablici 2.

Tablica 2. Pregled dopisa dostavljenih Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja

Datum	Predmet	Adresati
27.01.2023.	DOPIS: Provedba Uredbe i Odluke na plinskom tržištu Republike Hrvatske – zahtjev (M-37/23MB)	- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
01.02.2023.	DOPIS: Provedba Uredbe i Odluke na plinskom tržištu Republike Hrvatske – požurnica (M-45/23MB)	- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
13.02.2023.	DOPIS: Provedba Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije i Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina – informacija (M-63/23MB)	- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
27.03.2023.	DOPIS: Provedba Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije i Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina (M-107/23MB)	- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
05.04.2023.	DOPIS: Provedba Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije i Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina (M-128/23MB)	- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - Državni tajnik g. Ivo <u>Milatić</u> - Ravnateljica Uprave za energetiku dr.sc. Kristina Čelić

FORMALNO-PRAVNI OKVIR ZA POSTUPANJE

Donesenom Uredbom NN 106/202, NN 104/22, NN 121/22, NN 156/22 i NN 31/23 te Odlukom NN 122/22, propisano je korištenje predmetnog plina izričito u svrhu opskrbe određenih kategorija kupaca te je HEP d.d. poštivao važeće zakonske propise jer bi u suprotnom svako drugo postupanje bilo kršenje predmetne Uredbe i Odluke.

Također, bitno je napomenuti kako je HEP d.d. je tijekom siječnja i veljače 2023. razmotrio mogućnost skladištenja prirodnog plina u Mađarskoj kao najbližoj zemlji koja raspolaže znatnim skladišnim kapacitetima. Za skladišnu godinu 2023./2024. nije bilo raspoloživih kapaciteta skladištenja prirodnog plina.

Sve europske države intenzivno zapunjavaju svoja skladišta, u skladu s nacionalnim strateškim ciljevima te preporukama i odlukama Europske komisije s ciljem ostvarenja sigurnosti opskrbe plinom građana, industrije i energetske postrojenja, u nepovoljnim i nesigurnim geopolitičkim okolnostima uzrokovanim ruskom agresijom na Ukrajinu.

Obzirom kako je Uredbom NN 31/23 propisano da će se na prijedlog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja do 30. travnja 2023. donijeti Odluka o raspodjeli kapaciteta plina te cijeni plina po kojoj je HEP d.d. dužan prodavati predmetni plin kojom se očekivalo propisivanje mehanizama kojima će se zbrinuti viškovi plina (moguće proširenje kategorija kupaca koji koriste plin po Uredbi u svrhu smanjenja viškova), a uvažavajući činjenicu da nije postojao slobodni stalni kapacitet na izlaznom priključku IMS Donji Miholjac/Dravaszerdahely, HEP d.d. nije bio u mogućnosti skladištiti prirodni plin izvan RH.

Uz sve navedeno, ocijenjeno je da bi potencijalno skladištenje plina izvan granica Hrvatske predstavljalo potpuno negiranje jednog od ključnih ciljeva Uredbe, a to je da hrvatski plin ostaje u Hrvatskoj.

Također su razmatrane mogućnosti prodaje viškova plina na domaćem i/ili inozemnom tržištu te korištenje viškova plina za vlastite potrebe što HEP d.d. nije mogao provoditi budući da navedeno nije u skladu s Uredbom i Odlukom te bi predstavljalo grubo kršenje propisanih odredbi.

Korištenje kapaciteta ostalih korisnika PSP za pohranu viškova također nije bilo moguće, budući da isto nije bilo predviđeno Uredbom NN 106/22 i NN 31/23. Kapacitet ostalih korisnika dijelom se koristi za pohranu plina prema Odluci NN 63/22 i 37/23, dok je preostali kapacitet korisnicima na raspolaganju za komercijalne potrebe te imaju autonomiju upravljanja svojim volumenom za vrijeme trajanja ugovornog razdoblja, na što HEP d.d. nema utjecaj.

Uvažavajući činjenicu kako je donesena Uredba NN 31/23 kojom je propisano donošenje Odluke o raspodjeli kapaciteta plina te cijeni plina do 30. travnja 2023., očekivano je donošenje pripadajuće Odluke koja se donosi na prijedlog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, a kojom bi se propisali mehanizmi kojima će se zbrinuti viškovi plina (moguće proširenje kategorija kupaca koji koriste plin po Uredbi u svrhu smanjenja viškova). Važno je naglasiti kako predmetna Odluka nije donesena čime se izravno utjecalo na zapunjavanje svih raspoloživih kapaciteta PSP te ostavljanje viškova plina u transportni sustav nakon 5. lipnja 2023.

ZAKLJUČNO

Nastavno na navedeno ističemo sljedeće:

- **HEP d.d. ne smije koristiti plin preuzet od INA d.d. u druge svrhe niti za vlastite potrebe niti za prodaju na tržištu.**
- **HEP d.d. je u više navrata obavijestio resorno ministarstvo i Predsjednika Skupštine HEP d.d. o nastalim problemima s viškovima plina.**
- **HEP d.d. nije dobio odgovor resornog ministarstva koje kao predlagatelj potrebnih Odluka, izmjena Uredbe i kao predlagatelj Zakona i regulativa iz područja energetike**

nije reagiralo nužnim mjerama te time nije omogućilo HEP d.d. niti jedan mogući izlaz iz situacije osim da nastavi provoditi Uredbu koja jasno propisuje način raspolaganja plinom preuzetim od INA d.d.

- HEP d.d. raspolaže Zalihom RH isključivo po nalogu Kriznog tima.
- Obzirom kako je količina plina preuzeta od INA d.d. znatno veća od količine plina koja je isporučena krajnjim kupcima koji koriste pravo prema Uredbi i Odluci, s financijske strane zahtjeva angažiranje značajnih sredstava što se odražava na priljeve i odljeve te predstavlja ozbiljan udar na poslovanje i likvidnost HEP d.d.

Tablica 3. Usporedba tržišnih cijena plina i cijena plina sukladno Uredbi i Odluci

Mjesec	Isporučeno prema kupcima po Uredbi [MWh]	Cijena nabave po Uredbi [€/MWh]	VRIJEDNOST NABAVE PLINA PO UREDBI [€]	Cijena TTF futures* [€/MWh]	Jedinična cijena transporta [€/MWh]	VRIJEDNOST PLINA TRŽIŠTE [€]	RAZLIKA [€]
listopad 2022.	85.848	41,000	3.519.788	214,259	1,77	18.545.762	15.025.974
studen 2022.	185.337	41,000	7.598.825	223,979	1,77	41.839.686	34.240.861
prosinac 2022.	311.329	41,000	12.764.478	225,859	1,77	70.867.449	58.102.971
siječanj 2023.	341.616	41,000	14.006.250	225,717	1,77	77.713.164	63.706.914
veljača 2023.	338.374	41,000	13.873.335	224,017	1,77	76.400.457	62.527.122
ožujak 2023.	262.858	41,000	10.777.186	221,137	1,77	58.592.933	47.815.747
travanj 2023.	293.099	41,000	12.017.055	210,900	1,77	62.333.343	50.316.288
svibanj 2023.	158.743	41,000	6.508.472	205,000	1,77	32.823.333	26.314.862
lipanj 2023.	85.667	47,600	4.077.742	192,675	1,77	16.657.491	12.579.749
UKUPNO	2.062.871		85.143.131			455.773.618	370.630.487

*Cijene plina na burzi TTF na dan 15.9.2023.

Usporedbom nabavnih cijena plina prema Uredbi s cijenama mjesečnih proizvoda na TTF na dan stupanja Uredbe na snagu, dolazi se do podatka da su hrvatski građani, za utrošeni plin platili 371 mil. EUR manje u odnosu na iznos koji bi platili prema tržišnim cijenama.

Vezano uz rezultat poslovanja u provedbi Odluke ne može se gledati separativno mjesec ili dan već je rezultat poslovanja bitno sagledati u cjelokupnom razdoblju provedbe mjera. Skrećemo pažnju kako obveze HEP d.d. u isporukama plina ostaju na snazi do 31. ožujka 2024. te će se tek po završetku razdoblja, 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2024., imati cjelokupna i sveobuhvatna slika učinaka provedbe mjera.

S poštovanjem,

Predsjednik Uprave
Frane Barbarić

Član Uprave
Petar Sprčić

Član Uprave
Tomislav Šambić

Član Uprave
Vice Oršulić

Preslika: 1. Arhiva